

ใบความรู้เรื่อง การอ่านตีความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การตีความคำยาก
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การอ่านตีความ

การอ่านตีความ เป็นการอ่านที่จะต้องทำความเข้าใจกับความหมายแฝง ที่เป็นแก่นของเรื่องที่แท้จริงที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อ เนื่องจากบางครั้งผู้เขียนไม่ได้ต้องการสื่อความหมายตรงตามถ้อยคำที่เขียน แต่แฝงความคิดที่ลึกซึ้งด้วยศิลปะการเขียนที่ใช้สัญลักษณ์หรือถ้อยคำเปรียบเทียบกับเพื่อให้ผู้อ่านใช้ปัญญาคิดวิเคราะห์เนื้อความนั้น ๆ เพื่อให้เกิดอรรถรสในการอ่าน หรือบางครั้งผู้เขียนอาจไม่กล่าวถึงเรื่องราวบางประการอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งอาจเป็นเรื่องผิดกฎหมายหรือเสียมารยาททางสังคม ผู้เขียนจึงหลีกเลี่ยงวิธีการเขียนโดยไม่กล่าวตรง ๆ แต่ไปใช้คำเปรียบเทียบกับหรือใช้สัญลักษณ์แทน ผู้อ่านจึงต้องใช้ประสบการณ์การอ่านและสติปัญญาในการอ่านตีความให้เข้าใจสารอย่างแท้จริง

หลักเกณฑ์ในการอ่านตีความมี ดังนี้

๑. อ่านเรื่องที่จะตีความนั้นให้ละเอียด แล้วพยายามจับประเด็นสำคัญให้ได้
๒. ขณะที่อ่านต้องพยายามคิดหาเหตุผลและใคร่ครวญอย่างรอบคอบ แล้วนำมาประมวลเข้ากับความคิดของตนเองว่า ข้อความหรือเรื่องนั้นมีความหมายถึงสิ่งใด
๓. พยายามทำความเข้าใจถ้อยคำที่เห็นว่ามีมีความสำคัญ และจะต้องไม่ลืมตรวจสอบบริบท (context) ด้วยว่าบริบทหรือสิ่งแวดล้อมนั้นได้กำหนดความหมายของคำนั้นอย่างไร
๔. ต้องระลึกรู้เสมอว่า การตีความไม่ใช่การถอดคำประพันธ์ เพราะการตีความเป็นการจับใจความสำคัญและคงไว้ซึ่งคำของข้อความเดิม
๕. การเขียนเรียบเรียงถ้อยคำที่ได้จากการตีความนั้น จะต้องให้มีความหมายชัดเจน
๖. การตีความเกี่ยวกับเนื้อหาหรือน้ำเสียง เป็นการตีความตามความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของผู้ตีความเอง ดังนั้น ผู้อ่านจึงไม่อาจเห็นพ้องตามก็ได้

ตัวอย่างการอ่านตีความ

“โต้ตอบอย่าเสียคำ” ตีความได้ว่า ในการสนทนาหรือโต้คารมไม่ควรกล่าวคำพูดให้ผู้อื่นเสื่อมเสียจากสุภาพชนข้างต้นถ้าอ่านเพียงเพื่อเข้าใจความหมายอย่างตรงไปตรงมาก็คouldได้ความว่า “การพยายามโต้ตอบด้วยบางสิ่งบางอย่างเป็นเรื่องที่ดี”

“อย่าพูดคนด้วยปาก” ตีความได้ว่า ไม่ควรพูดค่อนขอดหรือกล่าวหาว่าร้ายใคร จากสุภาพชนข้างต้นถ้าอ่านเพียงเพื่อเข้าใจความหมายอย่างตรงไปตรงมาก็คouldได้ความว่า “ห้ามไม่ให้ใช้ปากคนพูดหาของ”

“น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ” ตีความได้ว่า ในขณะที่เหตุการณ์รุนแรงยังดำเนินอยู่อย่างร้อนรนเราไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวจากสุภาพชนข้างต้นถ้าอ่านเพียงเพื่อเข้าใจความหมายอย่างตรงไปตรงมาก็คouldได้ความว่า “ห้ามพายเรือหรือน้ำเรือไปขวางตอนที่น้ำกำลังไหลเชี่ยว”

“ผมมีน้ำผึ้งในปาก แต่ไม่มีมิตในดวงใจ”

น้ำผึ้ง หมายถึง ความจริงใจ ความอ่อนหวาน

มิต หมายถึง ความไม่จริงใจ

“เด็กหญิงตัวเล็ก ๆ คนนั้นยืนอยู่ที่นั่นนานนักหนาบางทีอาจจะก่อนที่ข้าพเจ้าจะเข้าไปซื้อของในร้านเสียอีก ดวงตาเป็นประกายของแม่หนูจับจ้องอยู่ที่ขวดโหลที่บรรจุ**ทอฟฟี่**ชนิดต่าง ๆ **อมยิ้ม** **ลูกกวาด** และขนมปังกรอบหลากหลายชนิด นิ้วแกใส่อยู่ในปาก ทำทางเหมือนกับ**พิศมัย**ขนมในขวดโหลนั้น **เป็นกำลัง** จนกระทั่งตัดสินใจไม่ถูกว่าควรจะเลือกซื้ออะไรกันแน่”

ทอฟฟี่ หมายถึงของหวานแบบฝรั่ง ใช้อมให้ละลายที่ละน้อย ทำด้วยน้ำตาลกวนกับนมหรือนมเนย เป็นต้น ปั้นเป็นก้อนกลมหรือเหลี่ยม แล้วห่อกระดาษปิดหุ้มท้าย, ลูกอม ก็เรียก.

อมยิ้ม หมายถึง ขนมหวานประเภทลูกอมชนิดหนึ่งทำด้วยน้ำตาลเป็นรูปกลม ๆ หรือแบน ๆ มีไม้เสียบด้านข้างสำหรับถือ มีสีต่าง ๆ.

ลูกกวาด หมายถึง ของหวานทำด้วยน้ำตาล มีลักษณะเป็นเม็ดกลม ทำเป็นหลายสี ใช้เคี้ยวหรืออมให้ละลายทีละชนิด.

พิศมัย หมายถึง รัก , ชอบ ในที่นี้หมายถึง อยากรู้ได้

ใบงาน เรื่องการตีความคำยาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การตีความคำยาก
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายคำที่ขีดเส้นใต้

๑. “แหม เจ้าประคุณเอ๋ย วันนั้นเรากินข้าวกลางวันกันจนท้องหลาม ข้าวสุกไม่เหลือติดก้นจานแม้เม็ดเดียวไม่มีหกตกหล่น อร่อยข้าวคลุกเห็ดโคนต้มน้ำปลา”

หลงทาง : ขรรค์ชัย บุนปาน

ท้องหลาม หมายถึง .....

๒. “ระวางนั้น โสมทนต์ตรงรี่เข้าไปหาคูรักของตน ส่วนคูรักก็ลุกขึ้นมาต้อนรับออกเสียงอุทานแต่เบา ข้าพเจ้าเห็นเขาเป็นเช่นนั้น ก็เตรียมตัวสงบใจให้หายอู้อัจ เพื่อเข้าไปหานางผู้หาที่เปรียบมิได้ของข้าพเจ้าบ้าง”

กามนิต : เสถียรโกเศศและนาคะประทีป

อู้อัจ หมายถึง .....

๓. “บ้านอยู่ถัดไป ตรงลานหน้าบ้านมีหม้อและชามดินฟุ้งปั้นเสร็จใหม่ ๆ วางอยู่เรียงราย อันเป็นการงานแห่งเจ้าของบ้านที่พากเพียรลงแรงทำเป็นสัมมาอาชีพได้ในวันนั้น เครื่องปั้นหม้อยังคงวางอยู่ที่ต้นมะขามใหญ่, ขณะนั้นกุมภการช่างปั้นหม้อกำลังเอาชามดินดิบออกจากเครื่องปั้น ขนเอามาวางเรียงรวมกันไว้”

กามนิต : เสถียรโกเศศและนาคะประทีป

กุมภการ หมายถึง .....

๔. ขอเพียงเห็นดาวรุ่งที่มุ้งฝัน
เป็นสำคัญว่าอุทัยใกล้แล้วหนอ

อีกเมื่อไรจะสว่างเหมือนอย่างรอ : อุชเชณี

อุทัย หมายถึง .....

เฉลยใบงาน เรื่องการตีความคำยาก
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ การตีความคำยาก
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกความหมายคำที่ขีดเส้นใต้

หม่อมเจ้าประคุณเอ๋ย วันนั้นเรากินข้าวกลางวันกันจนท้องหلام ข้าวสุกไม่เหลือติด ก้นจานแม้
เม็ดเดียวไม่มีหกตกหล่น อร่อยข้าวคลุกเห็ดโคนต้มน้ำปลา

หลงทาง : ขรรค์ชัย บุนปาน

ท้องหلام หมายถึง ท้องใหญ่เกินพอดี

ระวางนั้น โสมทนต์ตรงรี่เข้าไปหาคูรักของตน ส่วนคูรักก็ลุกขึ้นมาต้อนรับออกเสียงอุทานแต่เบา
ข้าพเจ้าเห็นเขาเป็นเช่นนั้น ก็เตรียมตัวสงบใจให้หายอุจจ เพื่อเข้าไปหานางผู้หาที่เปรียบมิได้ของข้าพเจ้าบ้าง

กามนิต : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป

อุจจ หมายถึง ความประหม่า ความขวยเขิน

บ้านอยู่ถัดไป ตรงลานหน้าบ้านมีหม้อและชามดินฟุ้งปั้นเสร็จใหม่ ๆ วางอยู่เรียงราย อันเป็นการ
งานแห่งเจ้าของบ้านที่พากเพียรลงแรงทำเป็นสัมมาอาชีพได้ในวันนี้ เครื่องปั้นหม้อยังคงวางอยู่ใต้ต้นมะขาม
ใหญ่, ขณะนั้นกุมภการช่างปั้นหม้อกำลังเอาชามดินดิบออกจากเครื่องปั้น ขนเอามาวางเรียงรวมกันไว้

กามนิต : เสฐียรโกเศศและนาคะประทีป

กุมภการ หมายถึง ช่างปั้นหม้อ

ขอเพียงเห็นดาวรุ่งที่มุ้งฝัน

เป็นสำคัญว่าอุทัยใกล้แล้วหนอ

อีกเมื่อไรจะสว่างเหมือนอย่างรอ : อุชเชณี

อุทัย หมายถึง พระอาทิตย์แรกขึ้น